

Onderwerp **Strategie Groningen Airport Eelde N.V. 2024-2033**

Dossiernummer	K51887	Wettelijke/bestuurlijke uiterste	
Documentnummer	2023-088882	beslisdatum Provinciale Staten	08-11-2023
Datum GS	03-10-2023		
Behandelaar	F.H.C. Dijkstra	Opgelegde geheimhouding op	n.v.t.
Telefoonnummer	050-316 4953 / 06 5276 1693		

Aanleiding

Op 20 april jl. ontvingen wij van de directie van Groningen Airport Eelde N.V. (hierna: GAE) de strategie van de luchthaven voor de periode 2024-2033. De strategie ging vergezeld van een verzoek om een ondersteunende financiële bijdrage voor de kosten en investeringen voor openbare vliegveiligheid (de zogenaamde NEDAB¹-kosten).

In 'VEUR MEKOAR, Hoofdlijnenakkoord 2023 - 2027 (29 juni 2023)' hebben wij het volgend opgenomen over GAE:

"Wij zien Groningen Airport Eelde als een belangrijke voorziening voor onze provincie en een aanvullend onderdeel van onze infrastructuur. Met name voor het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG), de luchtvaartschool en (toekomstige) bedrijven. Wij ondersteunen het vliegveld de komende jaren met ons aandeel in de NEDAB-subsidie (Niet Economische Diensten van Algemeen Belang). Wij gaan ervan uit dat met dit positieve signaal het voor andere partijen, zoals de Schiphol Group, aantrekkelijk is om te investeren in de toekomst van onze noordelijke luchthaven. Groningen Airport Eelde biedt kansen op duurzame en innovatieve ontwikkelingen voor de luchtvaartsector en daarmee voor onze regio."

Wij zijn dan ook voornemens om in de eerstvolgende Algemene Vergadering van Aandeelhouders (datum weggelaten n.a.v. behandeling in Statencommissie 6 december jl.) in onze rol van aandeelhouder te melden dat wij kennis hebben genomen van het document Strategie Groningen Airport Eelde NV 2024-2033 en daarbij tevens te melden dat wij maximaal € 22,994 miljoen (ons aandeel van maximaal 50% van de geraamde NEDAB-subsidie van € 45,988 miljoen) beschikbaar zullen stellen. Het college van gedeputeerde staten van Drenthe is voornemens hetzelfde te doen. De NEDAB-subsidie zullen we beschikken zodra we een aanvraag daartoe van GAE hebben ontvangen.

Beslispunten

1. In te stemmen met het beschikbaar stellen van maximaal € 22,994 miljoen (ons aandeel van maximaal 50% van de geraamde NEDAB-subsidie van € 45,988 miljoen) voor de periode 2024-2033, zoals gespecificeerd in de financiële onderbouwing behorend bij de Strategie Groningen Airport Eelde NV 2024-2033.

¹ NEDAB: Niet-Economische Diensten van Algemeen Belang

2. De begroting van baten en lasten wijzigen conform de als bijlage bijgevoegde 1e Wijziging van de Begroting 2024.

Argumenten

1. Het budgetrecht is belegd bij Provinciale Staten. Provinciale Staten stellen dus ons maximale aandeel in de benodigde NEDAB-subsidie voor de periode 2024-2033 beschikbaar.
De 10 jaarstermijn is van (groot) belang voor continuïteit van de vennootschap, de nauwere samenwerking met Schiphol en de aanvraag door GAE bij het ministerie van IenW voor een nieuw Luchthavenbesluit.
2. Het budgetrecht is belegd bij Provinciale Staten. Wijzigingen van de begroting vallen daar ook onder.

Kanttelingen

Ambities rondom innovatie, duurzaamheid, energie en educatie

Een belangrijk onderdeel van de Strategie 2024-2033 zijn de ambities van GAE rondom innovatie, duurzaamheid, energie en educatie. Wij onderschrijven de opvatting van GAE, dat bij de transitie naar een duurzame luchtvaart regionale luchthavens een belangrijke rol spelen. De verwachting is immers dat de transitie (onder andere emissievrij te vliegen), start met kleinere toestellen over kortere afstanden. Om dit mogelijk te maken werkt GAE samen met zowel sterke regionale als nationale partners. Naast de nieuwe verbindingen zal de opkomst van nieuwe emissievrije vluchten ook kansen bieden op het gebied van onder andere testen, duurzaamheidspilots, onderhoud, energieopwekking en -opslag en laadsystemen.

Samen met partners uit bedrijfsleven, onderwijs en overheid werkt GAE binnen haar programma NXT Airport aan verduurzaming door innovatie, energie en educatie in de luchtvaart. Er zijn diverse concrete initiatieven op het gebied van waterstof, elektrisch vliegen, circulair ontmantelen van vliegtuigen, groene energieproductie en -opslag, onbemande luchtvaart en (in samenwerking met onderwijsinstellingen) de ontwikkeling van de NXT Airport Campus.

Ingebed in de eerste Hydrogen Valley van Europa (EU icoonproject HEAVENN), ontwikkelt GAE zich met partners tot "GRQ Hydrogen Valley Airport": een compleet ecosysteem voor waterstof. Door het al aanwezige zonnepark te koppelen aan een innovatieve electrolyzer (project WAviatER, Demcon en partners) wordt een demonstrator-electrolyzer getest en gedemonstreerd op de luchthaven. Uiteindelijk is het de ambitie om ter plekke groene waterstof te produceren, waarmee via een waterstof-tankstation (intentieovereenkomst getekend met TotalEnergies Marketing Nederland en New Energy Coalition) materieel, voertuigen en (op termijn) vliegtuigen worden bediend. GAE werkt samen met regionale partners aan het verduurzamen van grondafhandelingsmateriaal. Binnenkort beschikt GAE als eerste luchthaven ter wereld over een op waterstof aangedreven Ground Power Unit (GPU), een aggregaat om vliegtuigen op de grond van energie te voorzien en test GAE samen met VolkerWessels een aan de GPU gekoppeld stikstoffilter (NoNox project) om ook op de korte termijn te verduurzamen.

Daarnaast is GAE in gesprek met toonaangevende luchtvaartpartners en energiebedrijven zoals Shell, Gasunie, RWE en Engie, om rond 2026-2028 een waterstofinfrastructuur te realiseren om daarmee vliegen op waterstof -

zowel vloeibaar als gasvormig- mogelijk te maken. Uiteindelijk komen op GRQ Hydrogen Valley Airport productie, distributie en gebruik bij elkaar op één locatie. Een pijpleiding naar het waterstofnet van de Gasunie voor het opvangen van onder- en overproductie maakt het ecosysteem op termijn compleet.

NEDAB

De NEDAB-kosten bestaan uit operationele kosten en investeringen voor brandweer- en security-apparatuur. Dit zijn kosten die onder EU-regelgeving mogen worden verlegd naar de overheid, omdat het diensten van algemeen belang zijn waar geen inkomsten tegenover staan. Gemiddeld heeft GAE voor de jaren 2024 tot en met 2033 een NEDAB-bijdrage van circa € 4,6 mln. (€ 45,988 mln. gedeeld door 10) per jaar nodig (zie onderstaande tabel, in duizenden euro's). Ons aandeel is maximaal 50% van het jaarlijkse totaal, dus in de periode 2024-2033 totaal maximaal € 22,994 miljoen.

NEDAB per jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Totaal
NEDAB kosten	3.761	3.854	3.949	4.048	4.150	4.255	4.363	4.474	4.589	4.708	42.151
NEDAB investeringen	35	1.018	1.023	1.023	73	73	73	373	73	73	3.837
Totaal NEDAB	3.796	4.872	4.972	5.071	4.223	4.328	4.436	4.847	4.662	4.781	45.988

In de nog te verlenen subsidiebeschikking NEDAB aan GAE voor de periode 2024-2033 willen we het zo regelen, dat op het moment dat GAE winst gaat maken en vennootschapsbelasting zou moeten afdragen, wij de NEDAB-subsidie lager kunnen en zullen vaststellen. Hiermee voorkomen we dat indirect de NEDAB-subsidie naar het Rijk vloeit.

Gevolgen voor financieel perspectief

In de Begroting 2024 is het Hoofdlijnenakkoord 2023-2027 voor het begrotingsjaar 2024 verwerkt. De NEDAB subsidie legt voor het jaar 2024 geen beslag op de begrotingsruimte. Derhalve maakt dit voorstel geen onderdeel uit van de financiële besluitvorming over de Begroting 2024.

Vanaf 2025 leidt dit voorstel wel tot een beslag op de begrotingsruimte, vandaar het voorstel tot wijziging van de begroting (formeel gaat het om de 1e wijziging van de Begroting 2024). Voor de periode 2025 tot en met 2027 hebben wij in de Begroting 2024 in onze doorrekening van het financieel perspectief rekening gehouden met de financiële gevolgen van dit voorstel. Dit geldt overigens ook voor de andere ambities uit het Hoofdlijnenakkoord, met dien verstande dat het bij deze voorstellen gaat om indicatieve bedragen. Uiteraard heeft dit voorstel ook gevolgen voor de begrotingsruimte voor de periode na het jaar 2027. Jaarlijks bij de Perspectiefnota wordt het financieel perspectief voor de aankomende vier jaren geactualiseerd. Bij de Perspectiefnota 2025 wordt dus de begrotingsruimte voor de periode 2024 – 2028 inzichtelijk gemaakt. Wij gaan er vanuit dat we de NEDAB subsidie voor de periode tot en met 2033 kunnen dekken vanuit onze begrotingsruimte.

Indien provinciale staten instemmen met bijgevoegd Ontwerbesluit heeft dit gevolgen voor het financieel perspectief zoals opgenomen in de Begroting 2024. De gevolgen per jaar zijn weergegeven in onderstaande tabel (in duizenden euro's).

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Totaal
Ten gunste van algemene middelen	453										453
Ten laste van algemene middelen	-	-1.536	-2.005	-2.536	-2.112	-2.164	-2.218	-2.424	-2.331	-2.391	-19.715
	453	-1.536	-2.005	-2.536	-2.112	-2.164	-2.218	-2.424	-2.331	-2.391	-19.262

Rol PS

Op 16 mei jl. zijn de bijlagen (1 en 2) bij deze brief al beschikbaar gesteld aan provinciale staten als onderdeel van de beantwoording van vragen van de heer Meendering van GroenLinks over de financiële situatie van Groningen Airport Eelde en op 24 mei jl. heeft toenmalige gedeputeerde Rijzebol toegezegd dezelfde bijlagen nogmaals beschikbaar te stellen aan provinciale staten, maar nu vergezeld van een begeleidende brief (d.d. 30 mei jl.) van gedeputeerde staten (bijlage 3).

De rol van aandeelhouder van GAE is belegd bij Gedeputeerde Staten. Zij stellen de Strategie Groningen Airport Eelde NV 2024-2033 vast. Provinciale staten nemen hier kennis van. Het budgetrecht is echter belegd bij Provinciale Staten en Provinciale Staten stellen dus ons maximale aandeel in de benodigde NEDAB-subsidie voor de periode 2024-2033 beschikbaar.

Participatie

Niet van toepassing.

Advies

Wij stellen u voor het in ontwerp bij dit statenvoorstel opgenomen besluit vast te stellen.

Groningen, 18 oktober 2023

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlagen

Nr.	Titel	Documentnr.
1	Strategie Groningen Airport Eelde NV 2024-2033	2023-048585
2	Financiële onderbouwing Strategie Groningen Airport Eelde NV 2024-2033	2023-048586

3	2023-05-30 PS-brief formele aanbieding Strategie Groningen Airport Eelde NV 2024-2033	2023-055570
---	--	-------------